

Lilla Edets kommun

kommunen@lillaedet.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Fuxernaskolan 7-9 Lilla Edets kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lilla Edets kommun att senast den **11 september 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Lilla Edets kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn tillsammans med lärare diskuterar och kommer överens om gemensamma förhållningssätt i arbetet att skapa studiero. I detta ingår att ansvarstagande för att ordningsregler och klassrumsrutiner efterlevs.
- Rektorn följer upp att beslutade ordningsregler och klassrumsrutiner följs och utvärderas under terminen för att försäkra sig om att ordningsreglernas syfte uppnås eller om andra kompletterande åtgärder behövs.
- Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt ska rektorn se till att saken utreds och med utgångspunkt i utredningens resultat se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.
- Rektorn ser till att elever, som skolan bedömer behöver någon form av stöd för att skolmiljön ska präglas av studiero, får adekvat stöd.
- Rektorn följer upp och utvärderar hur åtgärder som vidtas i arbetet för att skapa studiero på lektioner fungerar och om andra eller kompletterande åtgärder behövs. Rektorn ska dokumentera denna uppföljning.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Lilla Edets kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar)

Atgärder

- Se till att skolbiblioteket används aktivt i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. I detta ingår att utbudet i biblioteket är åtkomligt för eleverna så att de kan söka efter den litteratur och information de kan komma att behöva i undervisningen.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i Fuxernaskolan 7-9 som huvudmannen tillsammans med rektor och lärare måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och författningarna efterlevs. Tillsynen visar att eleverna inte alltid har studiero på sina lektioner och att undervisningen störs av till exempel elever som sitter och pratar, skriker eller kastar saker i klassrummet.

Tillsynen visar också att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Skolbiblioteket har använts till att låna läseböcker eller till uppehållsrum. Under höstterminen har en skolbibliotekarie anställts och ett utvecklingsarbete pågår för att skapa förutsättningar för skolbibliotekets användning utifrån skollagens och läroplanens krav. Vid Skolinspektionens tillsyn var dock inte detta arbete igångsatt i någon större omfattning.

Föreläggande**Studiero**

Skolinspektionens bedömer att det finns brister i Fuxernaskolans arbete kring studiero. Tillsynen visar att eleverna inte alltid har studiero på sina lektioner och att det är beroende på vilken tid på dagen, vilket ämne och vilken lärare eleverna har, som avgör hur lektionen kommer att vara. Det förekommer att elever skriker till varandra rakt ut över klassrummet, kastar pennor och sitter med sina mobiltelefoner och på så sätt stör andra elever från att kunna koncentrera sig. Genom att lärare inte har en samsyn kring upprättade rutiner och regler blir det otydligt för eleverna vad som gäller under lektionerna och detta skapar utrymme för ifrågasättande och testande av gränser vilket resulterar i en stökig klassrumsmiljö. Detta måste huvudmannen tillsammans med rektor åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av intervjuer som Skolinspektionen gör vid tillsynen framgår av samtliga intervjuade grupper att studieron på flera lektioner är låg. De intervjuade eleverna uppger att det är stor skillnad i studieron beroende på vilken lärare de har. De beskriver att vissa lektioner präglas av oro där elever kan skrika till varandra över klassrummet, kasta pennor och papper och att de ignorerar läraren om hen säger till. Enligt eleverna har flera lärare svårt att upprätthålla studiero i klasserna och vidtar inte åtgärder när det är stökigt. Lärarna som intervjuats berättar att de uppfattar att studieron varierar från klass till klass beroende ämne och tidpunkt på dagen för lektionen. De beskriver att skolenheten satt in extra resurser i vissa klasser vid vissa tillfällen så att det är två lärare i klassrummet, men att det trots detta kan vara oroligt vid dessa tillfällen. Även rektorn

uppger att hon upplever att studieron varierar i olika klasser. Rektorn bekräftar att man satt in ytterligare resurser i klasser med oro för att skapa bättre förutsättningar. Rektorn är medveten om att det finns lärare som har svårt med ledarskapet och att lärare därför behöver stötta varandra i arbets- och ämneslag. Elevhälsan beskriver att de uppfattar att studieron generellt är bättre än tidigare, men att de i samtal med elever får signaler på att de är väldigt varierat utifrån tider, ämnen och lärare.

Det framgår vidare av de intervjuer som Skolinspektionen genomfört att inte alla lärare följer överenskomna ordningsregler och klassrumsrutiner. Eleverna beskriver för Skolinspektionens inspektörer att det finns klassrumsrutiner och ordningsregler för vad som skall gälla under lektionstid men att det enbart är vissa lärare som använder sig av dessa. Det skapar en känsla hos eleverna att lärare inte bryr sig, vare sig om regler, rutiner eller om eleverna. Eleverna beskriver också att de tycker att det är svårt att koncentrera sig när det är stökigt och att de får arbeta mycket hemma på kvällarna då det är en alldeles för dålig arbetsmiljö på flera av lektionerna. Lärarna bekräftar att det finns gemensamma klassrumsrutiner och ordningsregler, men det är tydligt att skolenhetens lärare gör olika och att lärare i vissa fall inte ställer sig bakom dessa beslutade regler. Exempelvis regeln om att elevernas mobiler ska samlas in vid lektionens start är en sådan, där ett flertal lärare uttrycker att de klivna inför detta beslut och att de anser att det är upp till dem själva att anpassa regeln i olika grupper. Elevhälsan är också av uppfattningen att man på skolenheten inte har ett gemensamt förhållningssätt utifrån uppsatta rutiner och regler. Det är också rektors uppfattning att inte alla arbetar efter ett gemensamt förhållningssätt vilket ger ogynnsamma förutsättningar att arbeta utifrån. Enligt rektor är detta är prioriterat område att verka för.

Att lärarna gör olika var något som också bekräftades vid de lektionsbesök som Skolinspektionen gjorde vid tillsynen. Vid de lektionsbesök som Skolinspektionens inspektörer gjorde vid tillsynen är det uppenbart att gemensamma klassrumsrutiner och ordningsregler inte följs av alla. I ett flertal klasser har elever sina mobiler framme och det är tydligt att dessa används till annat än i undervisningssyfte. Några av lärarna har följt rutinen att skrivit upp lektionsplaneringen på tavlan bestående av tid, innehåll och syfte med lektionen, men vid de flesta lektionsbesök följs inte denna rutin. Majoriteten av lektionsbesöken är lugna och det är inte stökigt men flera elever i varje klass deltar inte i undervisningen utan ägnar sig åt mobiltittande, prat med klasskompisen eller ligger över bänkarna och vilar. I flera klasser får inte eleverna det aktiva lärarstöd som de har rätt till och i ett antal grupper tar läraren inte några diskussioner med elever som uppenbart ägnar undervisningstiden till andra aktiviteter.

I Skolenkäten gjord våren 2019 har 42 procent av den pedagogiska personalen svarat att påståendet *det är god studiemiljö* på skolan stämmer ganska dåligt, vilket är hälften av de som besvarade enkäten. 31 procent har också svarat på påståendet att *upprätthålla ordningen i klassrummet tar en stor del av undervisningstiden* stämmer helt och hållet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lilla Edets kommuns verksamhet vid Fuxernaskolan 7-9 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lilla Edets kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att skolan brister när det gäller att använda skolbiblioteket för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Utredningen visar att skolbiblioteket inte har använts i undervisningen i någon större omfattning. Elever har nyttjat skolbiblioteket till att låna böcker eller som uppehållsrum. Skolenheten har under höstterminen anställt en skolbibliotekarie som har i uppdrag att säkerställa att eleverna får den stöttning i sitt lärande som skolbiblioteket som resurs ger. Denna kompetens är dock ny på enheten och detta är ett utvecklingsarbete som inte kommit igång i någon större omfattning. Skolbiblioteket används således inte som en pedagogisk resurs och utgör inte ett stöd i lärares arbete med att stärka elevers kompetenser i bland annat informationssökning och källkritik. Detta måste huvudmannen tillsammans med rektor åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet har rektorn ett särskilt ansvar att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Av de intervjuer som Skolinspektionen gör med elever, lärare och rektor framgår att skolbiblioteket som pedagogisk resurs inte används enligt författningskraven. I de elevintervjuer som genomförs beskriver eleverna att de inte använder biblioteket alls i undervisningen. De berättar att de hämtar läseböcker i biblioteket som de läser i ämnet svenska. De beskriver att de har möjlighet att hämta böcker i biblioteket vid exempelvis grupparbeten, men att de väljer att inhämta information via nätet. Lärarna bekräftar i intervju att de inte arbetat med biblioteket som resurs utan främst för elevernas lånande av läseböcker.

Enligt lärarna är den facklitteratur som finns på skolenheten utplacerad på de olika ämnesintuitionerna vilket inte främjar användningen av biblioteket i olika ämnen. Detta är något som skolenheten kommer att förändra, berättar lärarna och litteratur kommer att vara samlad i biblioteket. Samtliga lärare är överens om att man har stora förhoppningar kring att arbete med biblioteket som en resurs för elevers utveckling och lärande bara kan bli bättre utifrån utgångsläget som råder. Lärarna ser positivt på att en skolbibliotekarie har anställts som kan medverka till att eleverna använder bibliotekets resurser i sitt lärande. Rektor berättar att skolbibliotekarie har anställts och till viss del börjat arbetat ute i klasser.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lilla Edets kommuns verksamhet vid Fuxernaskolan 7-9 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lilla Edets kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lilla Edets kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lilla Edets kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lilla Edets kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

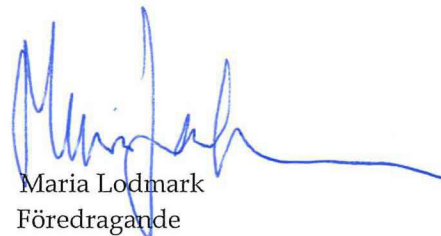
Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Lilla Edets kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Claes Börjesson
Beslutsfattare

Maria Lodmark
Föredragande

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Kjell Ahlgren medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Fuxernaskolan 7-9

Fakta om Fuxernaskolan 7-9

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Lilla Edets kommun under höstterminen 2019. Fuxernaskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen den 12 -13 november 2019. Skolenheten hade vid tidpunkten för tillsynen 298 elever. Skolenheten är den enda högstadieskolan i kommunen och har ett stort geografiskt upptagningsområde och många av eleverna åker skolskjuts till skolan. Inom skolan finns ytterligare en skolenhet med årskurserna 1-6 som inte ingår i denna tillsyn.

Resultat för arbetet inom trygghet och studiero

På grund av för få svarande är inga elevresultat redovisade i Skolverkets skolenkät gjord under vårterminen 2019.

Rektor har till Skolinspektionen den 18 oktober 2019 redovisat resultat från genomförda enkäter på skolenhetsnivå inom område trygghet och studiero att 91 procent av eleverna känner sig trygga på skolenheten.